

PRZYRODA – WYMAGANIA EDUKACYJNE KLASA IV

Ocena			
Dopuszczający Uczeń potrafi:	Dostateczny Uczeń potrafi :	Dobry Uczeń potrafi :	Bardzo dobry Uczeń potrafi:
<p style="color: #800000;">I. OBSERWOWANIE ZJAWISK I PROCESÓW ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM: WYKONYWANIE DOŚWIADCZEŃ ORAZ WYKORZYSTANIE PRZYRZĄDÓW I MODELI</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - wskazać spostrzeżenia z prowadzonej obserwacji budowy zewnętrznej roślin kwiatowych i zwierząt, - rozpoznawać wybrane organizmy w swoim otoczeniu, - wskazać na sobie części ciała i określić położenie ważnych narządów wewnętrznych, np.: serca, żołądka, płuc, kości, mięśni, - wskazać i nazwać składniki środowiska, w którym się znajduje; podzielić je na naturalne i przekształcone, - posługiwać się lupą, - mierzyć np.: wzrost człowieka, długość jego stopy, temperaturę ciała, - wyznaczyć kierunek północny wykorzystując cień gnomonu momencie górowania Słońca, - posłużyć się kompasem, aby wyznaczyć kierunki główne, - zmierzyć odległość linijką i taśmą mierniczą (dopuszczalny błąd 10%), - odróżniać pomiary wysokości względnej od pomiarów wysokości bezwzględnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - sformułować spostrzeżenia z prowadzonej obserwacji budowy zewnętrznej roślin kwiatowych i zwierząt, - rozpoznawać wybrane organizmy w swoim otoczeniu, - założyć i prowadzić hodowlę rośliny od nasienia, - wykryć przy pomocy wody wapiennej dwutlenek węgla, - posłużyć się gnomonem do obserwacji widomej (widocznej) rogi Słońca nad horyzontem, - posłużyć się niwelatorem szkolnym do pomiaru wysokości względnej pagórka, - wyznaczyć poziomice na modelu pagórka, - opisywać fizyczne właściwości różnych substancji - rozróżnić w otoczeniu przykłady oddziaływań grawitacyjnych, elektrostatycznych, magnetycznych, sprężystych i mechanicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - opisywać kiełkowanie nasienia i rozwój siewki, - odwzorować rysunkiem kształt i proporcje wybranych struktur, np.: liści, wzorów na skrzydłach biedronki, części ciała człowieka, - wskazać przykłady codziennych zachowań ludzi najbliższego otoczenia, które szkodzą środowisku, lub je chronią, - wyznaczyć kierunek północny na podstawie obserwacji Gwiazdy Polarnej, - oszacować odległość „na oko”, (dopuszczalny błąd 20%), - mierzyć wysokość opadu, - określać kierunek wiania wiatru, - zaprojektować proste doświadczenie ilustrujące różne rodzaj oddziaływań i ich skutki, - wykazać doświadczalnie, że źródłem dźwięku są ciała drgające, 	<ul style="list-style-type: none"> -porównywać cechy budowy obserwowanych organizmów, w tym człowieka, - wykazać doświadczalnie działanie ciśnienia atmosferycznego. - porównywać substancje i odróżniać ich cechy istotne ze względu na możliwość praktycznego zastosowania, np. przewodnictw cieplne od drugorzędnych, np. barwa, - zaplanować i wykonać proste doświadczenie potwierdzają prostoliniowość rozchodzenia się światła, - szybkość rozchodzenia się dźwięku zależy od rodzaju ośrodka zaprojektować doświadczenie wykazujące przewodnictwo cieplne i elektryczne różnych substancji, - zaprojektować doświadczenie dla wykazania, że stan skup na substancji zależy od temperatury

<ul style="list-style-type: none"> - obserwować składniki pogody, - zmierzyć temperaturę powietrza termometrem, - nazwać i rozpoznać na szkicu/zdjęciu przyrządy służące do pomiaru składników pogody, - rozpoznawać substancje, z jakich zbudowane są różne ciała, - wskazać w otoczeniu przykłady oddziaływań grawitacyjnych, elektrostatycznych, magnetycznych, sprężystych i mechanicznych, - zademonstrować powstawanie dźwięku i wykazać, że rozchodzi się on we wszystkich kierunkach, - określić i nazwać stany skupienia wody występującej w środowisku, - mierzyć temperaturę. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać w otoczeniu przykłady potwierdzające prostoliniowość rozchodzenia się światła, - opisywać na podstawie obserwacji rozszerzalność ciał stałych i cieczy. 	<ul style="list-style-type: none"> - określić stan skupienia innych substancji - samodzielnie dobrać do planowanych pomiarów termometrem z odpowiednią skalą i określić jego dokładność. 	
--	--	--	--

2. WYKORZYSTANIE ŹRÓDEŁ INFORMACJI, ODCZYTYWANIE ZAPISÓW SŁOWNYCH; GRAFICZNYCH, UMOWNYCH ZNAKÓW

<ul style="list-style-type: none"> - odszukać w podręczniku wskazany tekst posługując się spisem treści, tytułami rozdziałów i wyróżnieniami tekstu, - wypełnić tabelę, - odczytać informacje z rysunku i schematu, - przeczytać zadanie i wyjaśnić jakie czynności należy wykonać, aby je wypełnić, 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytać treść tabeli, - wypełnić tabelę - podać rodzaje skal używanych na planach, mapach, - odczytać wysokości bezwzględne na rysunku poziomicowym, 	<ul style="list-style-type: none"> - krótko wyjaśnić treść zapisu słownego i rysunkowego, - posługiwać się tablicami morfologicznymi np.: do opisanie cech budowy liścia lub rozpoznania typów owoców, - odczytać informacje o składzie żywności na jej opakowaniu, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać symbole odróżniające produkty i opakowania obciążające środowisko, - ustalić skalę liczbową dla rysowanego planu.
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - podać rodzaje skal używanych na planach, mapach, - posłużyć się umowną skalą barw wysokościowych do wskazania wielkich form ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej Polski, - odczytać nazwy własne wielkich form ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej Polski, - odczytać na mapie nazwy krain geograficznych Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać zasięgi pasów ukształtowania powierzchni Polski, - odczytać schemat prostego obwodu elektrycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - ustalić cechy poziomicy na podstawie obserwacji i ich przebiegu na rysunku poziomicowym, - narysować schemat prostego obwodu elektrycznego. 	
<p>3. WYJAŚNIANIE ZJAWISK I PROCESÓW PRZYRODNICZYCH; WSKAZYWANIE ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - wymienić składniki niezbędne do życia Człowieka, - wyjaśnić na czym polega wymiana gazowa, odżywianie, trawienie, dojrzewanie, - wymienić oznaki dojrzewania płciowego, - zorganizować miejsce i warunki do nauki oraz zaplanować jej czas, - wskazywać przykłady wpływu ludzkiej działalności na środowisko, - wymienić źródła dźwięku i światła, - wymienić i wskazać w otoczeniu skutki przepływu prądu, 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić składniki niezbędne do życia człowieka oraz podać ich rolę w organizmie i sposoby ich pobierania, - opisać zmiany, jakie zachodzą w środowisku i w rozwijającym się organizmie, - opisać wpływ czynników środowiska na zdrowie człowieka, - wyjaśniać wpływ odżywiania na rozwój dziecka, - dostosowywać swoje postępowanie do warunków środowiska i stanu zdrowia, - wymieniać cechy budowy, które są przystosowaniem do pełnienia określonych funkcji, 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać kiełkowanie rośliny, - wymienić składniki potrzebne do odżywiania rośliny i wskazuje drogę ich pobierania, - wyjaśnić znaczenie kiełkowania, rozmnażania, trawienia, odżywiania, oddychania, - odróżniać odżywianie i trawienie, - wyjaśniać jak pokarm i tlen docierają do komórek, - wskazywać czynniki środowiska oddziałujące na rozwój hodowlanych roślin, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić z jakich składników i w jakim celu w komórkach wytwarzana jest energia, - wskazywać w środowisku przyczyny niektórych zmian: pór roku, gospodarczej działalności ludzi, - wskazywać przykłady wpływu trybu życia na zdrowie człowieka, - wyjaśnić proces powstawania wiatru, - wyjaśnić zmiany ciśnienia atmosferycznego wraz z wysokością, - obliczyć spadek temperatury powietrza wraz z wysokością.

	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady wzajemnych związków zachodzących między naturalnymi składnikami środowiska przyrodniczego, - podać przykłady współzależności między składnikami pogody, - znać średni spadek temperatury powietrza na 100 m wysokości, - wskazywać w otoczeniu skutki niektórych oddziaływań między ciałami makroskopowymi, - wyjaśnić na przykładach zjawisko powstawania cienia (zaćmienia Słońca i Księżycy), - wymienić źródła dźwięku i światła, - wyjaśnić, dlaczego je słyszymy lub widzimy, - wyjaśnić zasadę działania termometru cieczowego, 	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie opisu (obserwacji) cech budowy określać funkcje narządów, np.: zębów, kości, liści, - wyjaśnić na przykładach procesy zachodzące między składnikami środowiska przyrodniczego, - opisać procesy i zjawiska warunkujące cykl obiegu wody w przyrodzie, - opisać cechy fizyczne wiatrów lokalnych: halnego i bryzy morskiej, - wykazać doświadczalnie istnienie ciśnienia atmosferycznego - wymieniać przykłady praktycznego zastosowania poznanych oddziaływań, - określić podstawowe warunki powstawania cienia, w tym zaćmienia Słońca i Księżycy, 	
<p>4. WYKORZYSTANIE WIADOMOŚCI i UMIEJĘTNOŚCI DO PRAKTYCZNEGO DZIAŁANIA</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - planować swój dzień, - przygotować drugie śniadanie, - pielęgnować rośliny, - stosować zasady higieny, - posłużyć się planem miasta, osiedla, wyszukać wybrany obiekt na planie, 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady codziennych zachowań, które nie obciążają środowiska, - wybierać produkty przyjazne dla środowiska, - orientować się w najbliższej okolicy według obiektów, 	<ul style="list-style-type: none"> - zaprojektować śniadanie dla różnych grup ludzi, - wyznaczyć kierunki główne i pośrednie do znanych sobie obiektów w najbliższej okolicy, - posługiwać się podziałką liniową do obliczania odległości w terenie, 	<ul style="list-style-type: none"> - zaprojektować sposoby uniezależnienia się od niektórych czynników środowiska, - szacować ilość czasu przeznaczonego codziennie na rekreację, - wyznaczyć, zaplanować trasę zwiedzania posługując się planem miasta,

<ul style="list-style-type: none"> - odczytać wysokości na mapie hipsometrycznej Polski, - rozróżniać rodzaje opadu, - odróżniać formy terenu, - wymienić przykłady zjawisk atmosferycznych, w których woda występuje w różnych stanach skupienia, - wymienić podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń zasilanych prądem elektrycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytać treść mapy turystycznej posługując się jej legendą, - obliczyć odległość w terenie posługując się skalą liczbową i mianowaną, - opisać stan składników pogody na podstawie obserwacji nieinstrumentalnych, - dostosować swoje działania do treści komunikatów o stanie pogody, - posługując się substancjami w życiu codziennym, wykorzystywać ich fizyczne właściwości, - zbudować prosty obwód elektryczny i sterować pracą jego urządzeń za pomocą wyłączników. 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady wpływu składników pogody na życie i działalność ludzi, - rozróżniać rodzaje chmur, - opracować regulamin bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - narysować profil terenu na podstawie mapy poziomicowej, - przewidywać zmiany pogody i uzależniać od nich swoje dalsze działania, - budować obwody elektryczne wg schematów i zmieniać wielkość prądu w tych obwodach.
--	--	---	---

5. WYKONYWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH i PREZENTOWANIE ICH WYNIKÓW

			<p>UCZEŃ PODEJMUJE SIĘ GRUPOWO LUB SAMODZIELNIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonania kart zielnikowych, - obserwowania i opisu etapów rozwoju drzewa od nasienia, - tworzenia kolekcji wybranych okazów przyrodniczych, - zbierania znaków określających ekologiczną jakość produktów, prowadzenie obserwacji ptaków,
--	--	--	--

			- rozpoznawania gatunków i siedlisk życia, -przeprowadzenia systematycznej serii pomiarów składników pogody.
--	--	--	---

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który oprócz wymagań na ocenę bardzo dobrą, spełnia warunki:

- uczeń posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przyrody w danej klasie samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania przyrody danej klasy,
- proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w konkursach wiedzy, jest zawsze aktywny na lekcjach.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania przyrody w danej klasie, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z przyrody, nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności, nie pracuje na lekcjach.

PRZYRODA – WYMAGANIA EDUKACYJNE KLASA V

Ocena:			
Dopuszczający Uczeń potrafi:	Dostateczny Uczeń potrafi :	Dobry Uczeń potrafi :	Bardzo dobry Uczeń potrafi:
1. OBSERWOWANIE ZJAWISK I PROCESÓW ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM: WYKONYWANIE DOŚWIADCZEŃ ORAZ WYKORZYSTANIE PRZYRZĄDÓW I MODELI			
<ul style="list-style-type: none"> - opisywać na podstawie obserwacji wybrane organizmy i cechy ich budowy, - wyróżnić warstwy lasu łęgowego, - odróżnić muchomorą od innych grzybów, - obserwować składniki krajobrazu w najbliższej okolicy, - rozpoznawać na rycinie typy terenu (równinny, falisty, pagórkowaty, ze wzgórzami), - rozpoznawać na rycinie typowe krajobrazy w Polsce, - rozpoznawać w otoczeniu ciała plastyczne, sprężyste i kruche, wskazywać w otoczeniu przykłady korozji. 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie sformułować cel obserwacji i spostrzeżenia z obserwacji, - wykonać prostą obserwację, - rozpoznać kilka gatunków charakterystycznych dla obserwowanego ekosystemu, - wyróżniać warstwy w innych typach lasu, - wskazywać różnice między obserwowanymi organizmami, - wymienić na podstawie obserwacji różnice między warunkami życia w lesie i na polu, - wykryć tłuszcze w organach roślin, - opisać stadia rozwojowe owadów, - wskazywać przystosowania wybranych organizmów do środowiska, pobierania pokarmu, obrony i ucieczki, - rozpoznawać na rycinie charakterystyczne formy rzeźby powierzchni, - umiejscowić na mapie Polski typowe krajobrazy, 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać prostą doświadczenie na podstawie rysunkowej instrukcji, - ustalić stan drzewa na podstawie obserwacji liści, gałęzi, - rozpoznawać stadia rozwojowe owadów i żaby, - rozpoznawać pory roku na podstawie rozwoju roślin, - wyjaśnić zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy w wyniku wzajemnego oddziaływania składników krajobrazu, - opisać cechy typów terenu w Polsce, - wyjaśnić zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy w wyniku oddziaływania człowieka, - wyjaśnić genezę węgla kamiennego i wapienia organicznego, - zaplanować sposoby wykazania podstawowych właściwości ciał stałych, cieczy i gazów, - zademonstrować niektóre z nich, 	<ul style="list-style-type: none"> - porównywać wybrane organizmy, ich budowę, czynności życiowe tryb życia, - porównywać warunki życia w lesie i na polu, w ekosystemie lądowym i wodnym, - wskazywać przystosowania nowopoznanych organizmów, - modelować działanie kwaśnych deszczy, - zbadać i określić jakość wody, - porównać właściwości wody i powietrza, - wykryć skrobię w organach roślin, - wyznaczyć objętość ciała nieforemnego za pomocą menzurki, - potwierdzić doświadczalnie występowanie wody w przyrodzie (w glebie, powietrzu, organizmach),

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać okazy skał: węgiel kamienny, wapień, granit, less, piasek, żwir, - opisać na podstawie obserwacji właściwości mechaniczne ciał stałych, cieczy i gazów, - sporządzać mieszaniny niejednorodne i roztwory, odróżniać je od siebie, - rozdzielić składniki mieszanin jednorodnych i niejednorodnych, - sporządzić nasycony roztwór soli i przeprowadzić jego krystalizację. 	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzić proces spalania, wskazać czynniki biorące w nim udział i produkty spalania, - sformułować spostrzeżenia z obserwacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazać doświadczalnie, że woda w zbiornikach wodnych zawiera powietrze, a powietrze atmosferyczne parę wodną, - zaplanować i przeprowadzić obserwację procesu rdzewienia.
--	---	--	---

2. WYKORZYSTANIE ŹRÓDEŁ INFORMACJI, ODCZYTYWANIE ZAPISÓW SŁOWNYCH; GRAFICZNYCH, UMOWNYCH ZNAKÓW

<ul style="list-style-type: none"> - odszukać w tekście określoną informację, - odczytywać i przedstawiać schematem budowę zewnętrzną wybranego organizmu, składniki ekosystemu, warstwową budowę lasu, - odczytać wysokość bezwzględną punktów wysokościowych na mapie hipsometrycznej Polski, - odczytać wysokość bezwzględną dowolnych punktów na mapie hipsometrycznej Polski, - odczytać na mapie hipsometrycznej Polski nazwy własne nizin, wyżyn i pasm górskich, - wskazać na mapie hipsometrycznej Polski obszary nizinne, wyżynne i górskie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać zadanie wg pisemnej instrukcji, - odczytywać zależności pokarmowe (łańcuchy pokarmowe), - wskazać na mapie krajobrazowej granice pasów rzeźby powierzchni w Polsce, - odczytać i wskazać na mapie hipsometrycznej Polski nazwy krain geograficznych w pasach rzeźby powierzchni, - wskazuje na mapie konturowej: <ul style="list-style-type: none"> • kraje sąsiadujące z Polską • rzeki: Wisłę, Odrę, Wartę, Bug • jeziora: Śniardwy, Mamry, Hańcza • miasta: Warszawę, Kraków, Poznań, Wrocław, Gdańsk, Szczecin • krainy geograficzne: Karpaty, Sudety, Wyż. Krakowsko-Częstochowska, Nizinę Mazowiecką, Pojezierze Mazurskie, 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać w źródłach poza podręcznikowych informacje na określony temat, - odczytywać i przedstawiać zależności pokarmowe (łańcuchy pokarmowe) - odczytać informacje o ekosystemie z tabel, wykresów, diagramów, - odczytać dane na temat zawartości szkodliwych substancji w wodzie, pokarmie, - określić kierunek spływu rzek w Polsce na podstawie mapy hipsometrycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić za pomocą schematu krążenie materii w ekosystemie.
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie hipsometrycznej i nazwać główne rzeki w Polsce, - wskazać na mapie hipsometrycznej i nazwać największe jeziora w Polsce, - odczytać na mapie krajobrazowej nazwy pasów rzeźby powierzchni w Polsce. 	<p>Pojezierze Wielkopolskie, Żuławy Wiślane</p> <ul style="list-style-type: none"> • najniżej i najwyżej położone punkty Polski: Rysy, Raczki Elbląskie. 		
--	---	--	--

3. WYJAŚNIANIE ZJAWISK I PROCESÓW PRZYRODNICZYCH; WSKAZYWANIE ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH

<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady pasożytnictwa i konkurencji, - ustalić zależności pokarmowe w ekosystemach, - przedstawić przykłady wpływu człowieka na ekosystemy, - podać przykłady wpływu działalności człowieka na naturalne składniki krajobrazu, - podać przyczyny, które wpłynęły na rozwój krajobrazu przemysłowego na Wyż. Śląskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać przystosowania organizmów do środowiska, - wskazać substraty i produkty fotosyntezy i wyjaśnić jej znaczenie, - ocenić rolę grzybów i bakterii saprofitycznych w rozkładaniu szczątków organicznych, - opisać rozwój owadów i żaby, - wskazać główne przyczyny degradacji środowiska przyrodniczego, - wyjaśnić na czym polega pasożytnictwo i konkurencja oraz podać ich przykłady, - podać przykłady wegetatywnego i płciowego rozmnażania organizmów, - wyjaśnić wpływ roślinności lasu na warunki w nim panujące, - podać przykłady wzajemnych zależności między składnikami ekosystemu, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polega krążenie materii w ekosystemie, przedstawić je za pomocą schematu, - podać przykłady różnorodności organizmów, - wskazać związek między niektórymi zjawiskami fizycznymi a warunkami środowiska przyrodniczego, - wskazać przystosowania w budowie roślin i zwierząt do pełnienia czynności życiowych i trybu życia, - przedstawić etapy tworzenia się Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, - wyjaśnić zmiany następujące w składnikach krajobrazu w następstwie działalności ludzi, - porównać podstawowe właściwości mechaniczne cieczy, ciał stałych i gazów, - porównać mieszaniny jednorodne i niejednorodne, 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenić ekologiczne znaczenie fotosyntezy i rozkładu szczątków organicznych, - analizować skutki ingerencji człowieka w ekosystemy, - wyjaśnić przyczyny niektórych zmian zachodzących w ekosystemach, - wyjaśnić zmiany pięter roślinności w krajobrazach górskich, - wyjaśnić powstawanie form rzeźby górskiej, - wyjaśnić przyczyny powstawania wybrzeża stromego i mierzejowego na polskim wybrzeżu, - wykazać związek między rzeźbą powierzchni w pasie pojezierzy, a zlodowaceniami
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać przykłady zależności budowy i czynności życiowych organizmów od wybranych czynników środowiska, - opisać dostosowanie się budownictwa w obszarach górskich do warunków klimatycznych, - wymienić piętra roślinne w krajobrazach górskich, - rozpoznać formy rzeźby w krajobrazie wysokogórskim, - wskazać w otaczającym środowisku przykłady występowania wody, roztworów i mieszanin niejednorodnych. 		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić powstanie charakterystycznych form rzeźby powierzchni w poznanych krajobrazach Polski, - wykazać związki między działaniem czynników zewnętrznych a formami rzeźby na przykładzie zjawisk krasowych, - ocenić znaczenie rozpuszczania się powietrza w wodzie.
--	--	--	--

4. WYKORZYSTANIE WIADOMOŚCI i UMIEJĘTNOŚCI DO PRAKTYCZNEGO DZIAŁANIA

<ul style="list-style-type: none"> - odczytywać treści mapy hipsometrycznej posługując się legendą mapy, - rozdzielić składniki niektórych mieszanin, - rozpoznawać gatunki charakterystyczne dla wybranych ekosystemów, w tym rośliny uprawne, - odróżnić muchomorę od innych grzybów, - właściwie stosować zabiegi pielęgnacyjne roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> - umiejscowić w krainach Polski obiekty o walorach krajoznawczych i kulturowych, - wskazać przykłady obiektów chronionych w Polsce, - zapobiegać procesowi korozji, ograniczyć działania szkodzące żywej przyrodzie. 	<ul style="list-style-type: none"> - określać położenie krain Polski posługując się kierunkami głównymi pośrednimi, - obliczać odległości między obiektami na mapie Polski posługując się skalą i podziałką mapy, - wykorzystywać w życiu codziennym właściwości ciał stałych, cieczy i gazów, - wyjaśniać zjawiska zachodzące w najbliższym otoczeniu wykorzystując wiadomości o właściwościach substancji - stosować dietę zawierającą dużo warzyw i owoców, 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać informacje o obiektach chronionych i krajoznawczych w literaturze popularnonaukowej, słownikach, czasopismach, - zaplanować wycieczkę, - rozpoznawać szkodniki drzew i ptaki owadożerne, - właściwie stosować nawożenie roślin doniczkowych, - projektować wykorzystanie gleby na terenach skażonych.
---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - ocenić stan środowiska na podstawie wyglądu drzew i ilości szkodników, - rozpoznawać przejawy skażenia środowiska. 	
<p><i>5. WYKONYWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH I PREZENTOWANIE ICH WYNIKÓW.</i></p>			
			<p>UCZEŃ PODEJMUJE SIĘ GRUPOWO LUB SAMODZIELNIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonania zielnika kilku gatunków roślin wybranego ekosystemu, - zbierania informacji szczegółowych ukazujących problemy związane ze znaczeniem lasów, - kolekcjonowania rzadkich roślin uprawnych, - wykonania z plasteliny modeli komórek mikroorganizmów, - opisanie biologii owada – szkodnika żyjącego w najbliższym otoczeniu ucznia, - poszukiwania i gromadzenia informacji o wybranym obiekcie przyrodniczym, obszarze, miejscowości, - prowadzenia monitoringu wybranego składnika krajobrazu,

			- prezentowania wyniku pracy używając języka i argumentacji właściwej dla nauk przyrodniczych.
--	--	--	--

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który oprócz wymagań na ocenę bardzo dobrą, spełnia warunki:

- uczeń posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przyrody w danej klasie samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania przyrody danej klasy,
- proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w konkursach wiedzy, jest zawsze aktywny na lekcjach.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania przyrody w danej klasie, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z przyrody, nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności, nie pracuje na lekcjach.

PRZYRODA – WYMAGANIA EDUKACYJNE KLASA VI

Ocena:			
Dopuszczający Uczeń potrafi:	Dostateczny Uczeń potrafi :	Dobry Uczeń potrafi :	Bardzo dobry Uczeń potrafi:
<p>1. OBSERWOWANIE ZJAWISK I PROCESÓW ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM:</p> <p>WYKONYWANIE DOŚWIADCZEŃ ORAZ WYKORZYSTANIE PRZYRZĄDÓW I MODELI</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - wykonać obserwacje wg instrukcji słownej i graficznej, - posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym, np. pipetą, menzurką, - posługiwać się skalą porostową, - badać czynniki środowiska (warunki życia) w otoczeniu szkoły, - obserwować dzienny ruch Słońca nad horyzontem w różnych porach roku, - odróżnić ruch ciała od jego spoczynku na podstawie obserwacji zmiany położenia w określonym czasie, - zademonstrować mechaniczne sposoby zmiany ruchu ciał. 	<ul style="list-style-type: none"> - dokumentować obserwację, - oceniać czynniki środowiska (warunki życia) w otoczeniu szkoły, wykonywać modele komórek, - wykonywać modele komórek, - posłużyć się modelami do wyjaśniania kulistego kształtu Ziemi, - demonstrować zjawisko dyfuzji w cieczach i gazach, - wskazywać w otaczającym środowisku zjawiska wywołane przyciąganiem się cząsteczek, - opisywać rodzaje obserwowanych rodzajów ruchu, klasyfikować je ze względu na tor i prędkość, - wskazywać w otoczeniu przykłady wpływu tarcia i oporu ośrodka na ruch ciał, - identyfikować w otoczeniu przykłady odbicia, rozproszenia i załamania światła, 	<ul style="list-style-type: none"> - dokumentować doświadczenie, - odwzorowywać budowę komórek obserwowanych przez mikroskop, - odróżniać teorię geocentryczną od heliocentrycznej, - wykonać pomiary zmiany położenia ciała w czasie, - zademonstrować zjawisko odbicia i załamania światła, - wymienić obserwowane w zwierciadle płaskim cechy obrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> - planować doświadczenie służące rozwiązaniu określonego problemu, - ocenić wiarygodność wyników obserwacji i doświadczeń, - ocenić kwasowość gleby na podstawie gatunków wskaźnikowych, - obserwować ruchy gwiazd na sferze niebieskiej, - zademonstrować przykład równoważenia się sił, opisać zachowanie się ciał w takiej sytuacji, - wykazać doświadczenie, że wysokość dźwięku zależy od długości i grubości struny.

	<ul style="list-style-type: none"> - wykazać na konkretnym przykładzie, że załamanie światła może być przyczyną złudzeń optycznych, - udowodnić za pomocą pokazu, że dźwięki mogą mieć różną wysokość i głośność, - zademonstrować odbicie dźwięku. 		
--	--	--	--

2. WYKORZYSTANIE ŹRÓDEŁ INFORMACJI, ODCZYTYWANIE ZAPISÓW SŁOWNYCH; GRAFICZNYCH, UMOWNYCH ZNAKÓW

<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystać tabele, wykresy, diagramy jako źródło informacji, - rozpoznać typ krajobrazu na podstawie ryciny, zdjęcia, - odróżniać krajobrazy naturalne od przekształconych, - rozpoznawać i umiejscawiać w poznanych krajobrazach charakterystyczne organizmy żywe (rośliny i zwierzęta), - wskazać na mapie hipsometrycznej kontynenty i oceany, - odczytać formy powierzchni na mapach hipsometrycznych kontynentów, - odczytać wykresy przebiegu temperatury powietrza i sum opadów, - posłużyć się legendą do odczytania treści mapy krajobrazowej, - wskazać na modelu planety Układu Słonecznego, 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać selekcji informacji, - przy wyborze produktów posługiwać się informacją zamieszczoną na opakowaniach środków czystości i higieny, - odróżniać krajobrazy strefowe od astrefowych, - wskazać na mapach - w atlasie i mapach ściennych - zasięgi krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> - porównać treść zapisu słownego i graficznego, - odnaleźć w bibliotece źródła informacji na zadany temat, - odczytuje ze schematu zależności pokarmowe występujące w poznanych krajobrazach, - opisać cechy krajobrazu na podstawie treści mapy hipsometrycznej i krajobrazowej, - odczytywać zapis zmian położenia ciała w jednowymiarowym układzie współrzędnych (dla ciała mogącego poruszać się tylko po prostej). 	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystać inne źródła przekazu informacji - TV, bazy danych do poszerzenia informacji na zadany temat, - scharakteryzować cechy krajobrazu, - porównać wielkość powierzchni lądów i oceanów, - odczytać z wykresu klimatycznego długość trwania klimatycznych pór roku, - wykorzystać literaturę popularno-naukową, materiały źródłowe do charakterystyki krajobrazu, - posłużyć się rysunkiem, schematem do wyjaśnienia zjawisk geograficznych, - zaprojektować tabelę do zapisu pomiarów zmiany położenia ciała w czasie i wypełnić ją,
--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - posługiwać się tabelami opisującymi ruch ciał, np. rozkładem jazdy. 			<ul style="list-style-type: none"> - odczytywać i przedstawiać zapis zmian położenia ciała w jednowymiarowym układzie współrzędnych (dla ciała mogące go poruszać się tylko po prostej), - odczytywać graficzne zapisy przedstawiające działanie sił.
---	--	--	---

**3. WYJAŚNIANIE ZJAWISK I PROCESÓW PRZYRODNICZYCH;
WSKAZYWANIE ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH**

<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polega widzenie i słyszenie, różnorodność organizmów i podaje jej przykłady, - wskazać różnice między zdrowiem i chorobą, - wskazać czynniki chorobotwórcze, - przewidywać skutki lekceważenia zasad higieny, - przedstawić argumenty przemawiające za kulistym kształtem Ziemi, - podać przykłady wpływu działalności człowieka na składniki krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać związek między poziomem higieny a zdrowotnością ludzi, - wskazać zarazki jako przyczynę choroby zakaźnej, - analizować wpływ wybranych czynników środowiska na budowę i czynności życiowe organizmów, - wyjaśnić różnicę budowy roślin i zwierząt, komórki roślinnej zwierzęcej odmiennością sposobów odżywiania, - przedstawić czynniki rzeźbotwórcze kształtujące rzeźbę powierzchni Ziemi, - wyjaśnić główne tezy teorii geocentrycznej i heliocentrycznej, - podać przykłady wpływu energii promieniowania słonecznego na zmiany w krajobrazie, - podać przykłady dostosowania się organizmów żywych do warunków występujących w danym krajobrazie, 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować wybrane grupy organizmów, - wykazać związek między budową komórki a jej funkcją, - wskazać czynniki wpływające na stan środowiska i życie ludzi, - przedstawić argumenty przemawiające za teorią heliocentryczną, - wskazać uzależnienie zmian ilości energii słonecznej od kulistego kształtu Ziemi, - wyjaśnić zależności pokarmowe w krajobrazach strefowych, - przedstawić schematem układ cząsteczek w ciałach stałych, cieczech i gazach, - wykazać związek między działaniem sił a ruchem ciał, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polega infekcja, odporność, zjawisko życia, podobieństwo organizmów i podać jego przykłady, - wyjaśnić przewagę roślin kwiatowych w świecie roślin i ssaków, w świecie zwierząt, - wyjaśnić działanie czynników kształtujących formy powierzchni Ziemi w opisywanych krajobrazach, - przedstawić i wyjaśnić dowody kulistości Ziemi, - dostrzegać prawidłowości kształtujące zmienność krajobrazów na Ziemi, - uzasadnić hipotezę cząsteczkowej budowy materii, demonstrując zmniejszenie objętości dwóch z mieszanych cieczy,
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić główne założenia hipotezy cząsteczkowej budowy materii, - wyjaśnić na czym polega zjawisko dyfuzji, - rozpoznać kształty ciał i organizmów, którym ośrodek stawia duży bądź mały opór, - wskazać przedmioty i urządzenia, w których wykorzystano zjawiska odbicia światła, - wymienić warunki powstawania echa. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, w jakich warunkach zachodzi załamanie światła, - wyjaśnić zasadę działania narządu echolokacji u zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić związek między makroskopowymi właściwościami ciał stałych, cieczy i gazów a ich budową cząsteczkową, - zastosować teorię kinetyczno – cząsteczkowej budowy materii do wyjaśniania: <ul style="list-style-type: none"> • powstawania roztworów, • spójności ciał, • zjawiska zwilżania, - ustalić dla konkretnej sytuacji warunki równoważenia się sił, - ustalić na podstawie obserwacji zachowania się ciała, pod wpływem jakich sił się ono znajduje.
--	---	---	---

4. WYKORZYSTANIE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI DO PRAKTYCZNEGO DZIAŁANIA

<ul style="list-style-type: none"> - chronić wzrok i słuch przed zbyt silnymi bodźcami, - przestrzegać zasad higieny skóry, włosów, paznokci, - unikać ryzyka zakażenia robakami, - unikać możliwości zakażenia, zastosować domowe sposoby leczenia kataru, - dbać o zęby, - rozpoznawać przedstawicieli wybranych grup zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonać wykres liniowy oraz diagram słupkowy ilustrujący wybrane zjawiska geograficzne, - opisać zmiany pór roku na podstawie rocznego diagramu klimatycznego, - opisywać cechy krajobrazu posługując się mapą krajobrazową, - wskazać na mapie trasy wypraw odkrywczych, - rozpoznać w otaczającym środowisku przykłady występowania tarcia pożytecznego i szkodliwego, zmieniać je w zależności od potrzeb. 	<ul style="list-style-type: none"> - zinterpretować dane przedstawione na wykresie lub diagramie, - określić prawdopodobne stany pogody w różnych miejscach na Ziemi w tym samym momencie, - obliczyć amplitudę temperatury powietrza, - wymienić urządzenia do przekazywania informacji dźwiękiem i światłem. 	<ul style="list-style-type: none"> - oceniać jakość wody, gleby i powietrza w swoim otoczeniu i ich wpływ na zdrowie ludzi, - prognozować zmiany składników krajobrazu w następstwie niewłaściwej gospodarki człowieka, - wykorzystać materiały źródłowe, literaturę popularnonaukową i czasopisma do poszerzenia wiadomości, - posługiwać się dźwiękiem i światłem do przekazywania informacji,
---	---	--	--

			- wymienić urządzenia do przekazywania informacji dźwiękiem i światłem.
<i>WYKONYWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH I PREZENTOWANIE ICH WYNIKÓW</i>			
			<p>UCZEŃ PODEJMUJE SIĘ GRUPOWO LUB SAMODZIELNIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzić monitoring wybranych cech środowiska przyrodniczego, - opracować plan wycieczki po obszarach chronionych, - opracować folder zachęcający do zwiedzania wybranego terenu chronionego, - prowadzić systematyczne obserwacje widomej drogi Słońca nad horyzontem, -określenia miejsc wschodu i zachodu Słońca, mierzenia wysokości Słońca w momencie górowania.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który oprócz wymagań na ocenę bardzo dobrą, spełnia warunki:

- uczeń posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przyrody w danej klasie samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania przyrody danej klasy,
- proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w konkursach wiedzy, jest zawsze aktywny na lekcjach.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania przyrody w danej klasie, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z przyrody, nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności, nie pracuje na lekcjach.

SPOSOBY SPRAWDZANIA I POPRAWY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

I Postanowienia wstępne:

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych z przyrody jest zgodne z Zarządzeniem Ogólnym Oceniania Osiągnięć Edukacyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz postanowieniami Statutu SP 36 dotyczącym oceniania uczniów.

Celem nauczania przyrody w szkole podstawowej jest zainteresowanie światem, jego różnorodnością, wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym, kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych, ukazywanie współzależności człowieka i środowiska. Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie dostarczyć informacji o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, ma wykrywać braki w wiedzy i umiejętnościach oraz pokazywać sposoby ich likwidacji. Ma również motywować ucznia do systematycznej pracy.

II Oceniane bieżące - formy aktywności :

- ❖ odpowiedzi ustne
- ❖ prace pisemne (testy, sprawdziany, kartkówki)
- ❖ ćwiczenia
- ❖ aktywność
- ❖ praca w zespole
- ❖ posługiwanie się mapą, atlasem,
- ❖ zadania domowe
- ❖ zadania długoterminowe (hodowle, doświadczenia, projekty itp.)

III Kryteria i sposoby oceniania:

1. Prace pisemne są oceniane systemem punktowym, który jest zamieniany na ocenę wg następujących kryteriów:

0% - 30% pkt - niedostateczny

31% - 50% pkt - dopuszczający

51% - 74% pkt - dostateczny

75% - 90% pkt - dobry

91% -100% pkt - bardzo dobry

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który napisze na ocenę bdb oraz rozwiąże dodatkowe zadanie wykraczające poza program na danym etapie edukacyjnym.

2. Testy i sprawdziany obejmują większą partię materiału i są zapowiadane na tydzień przed ich terminem. Nieobecność na sprawdzianie nie zwalnia z obowiązku pisemnego wykazania się umiejętnościami z danej partii materiału w dodatkowym terminie ustalonym przez nauczyciela.
3. Kartkówki są pisemną formą odpowiedzi ucznia, która nie jest zapowiadana, obejmuje nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne.

4. Odpowiedzi ustne są oceniane pod kątem:
 - poprawności i zawartości merytorycznej
 - poprawności językowej, stosowanie terminologii przyrodniczej.
 - zakres materiału do odpowiedzi obejmuje nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne.
5. Ocenę z aktywności przeprowadza się systematycznie wpisując „+” i „-”, przy czym: za 5 „+” to ocena bdb, a za 5 „-” to ndst
6. Uczeń w ciągu roku jest klasyfikowany dwukrotnie. Ocena śródroczna ma charakter: informacyjny, diagnozujący osiągnięcia edukacyjne.
7. Ocena roczna klasyfikacyjna jest ustalana przez nauczyciela w oparciu o oceny cząstkowe, ich waga jest zróżnicowana wg następującej hierarchii : sprawdziany i testy, odpowiedzi ustne, kartkówki, aktywność, zadania domowe, inne.
8. Dwa razy w każdym semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (np), z wyjątkiem lekcji powtórzeniowych i zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów oraz dwa razy brak zadania (bz).

Oceny bieżące i klasyfikacyjne ustalone są według następującej skali i kryteriów.

6 – celujący

- uczeń posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przyrody w danej klasie samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania przyrody danej klasy,
- proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w konkursach wiedzy,
- jest zawsze aktywny na lekcjach,

5 – bardzo dobry

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przyrody w danej klasie,
- aktywnie pracuje na lekcjach przyrody,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

4 - dobry

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania przyrody w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe,
- poprawnie stosuje wiadomości,
- rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
- aktywność ucznia na lekcjach nie budzi większych zastrzeżeń

3 - dostateczny

- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania przyrody w danej klasie na poziomie podstawowym,
- wykonuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
- nie zawsze pracuje na lekcjach

2 – dopuszczający

- ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z przyrody w ciągu dalszej nauki przyrody,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- rzadko pracuje na lekcjach

1 – niedostateczny

- nie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania przyrody w danej klasie, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z przyrody,
- nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności,
- nie pracuje na lekcjach

IV Sposoby poprawy osiągnięć edukacyjnych:

Uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny go niezadowolającej (z wyjątkiem oceny bardzo dobrej) tylko w przypadku oceny ze sprawdzianu, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od poinformowania ucznia o uzyskanej ocenie. Każda następna ocena jest wpisywana do dziennika za /. W przypadku uzyskania oceny niższej lub takiej samej odnotowany jest brak poprawy /bp. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej uczeń ma obowiązek poprawy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela nie dłuższym jednak niż: dwa tygodnie od oddania sprawdzianu, ocenionego na niedostateczny. Termin może zostać przesunięty tylko z powodu choroby lub innych zdarzeń losowych. Oceny niedostateczne z odpowiedzi ustnych, kartkówki nie podlegają osobnej poprawie, nauczyciel uznaje je za poprawione, jeśli uczeń uzyska pozytywną ocenę na sprawdzianie po skończonej partii materiału (dziale tematycznym). Jeżeli uczeń uzyska ocenę niedostateczną za zadanie, a następnie zadanie to odrobi, to nauczyciel odnotowuje ten fakt stawiając obok 1/+.

V. Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów posiadających opinię lub orzeczenie PPP:

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem, nie może powodować obniżenia wymagań wobec uczniów z normą intelektualną. Nauczyciel stosując wobec ucznia łagodniejsze kryteria oceniania w zakresie tych sprawności i umiejętności, które sprawiają mu szczególne problemy, ma prawo wymagać od niego większego wkładu pracy w wykonywanie ćwiczeń, zalecanych specjalnie dla niego, które pomogą mu w przezwyciężaniu trudności.

Przyroda wobec uczniów z dysfunkcjami:

U uczniów z dysleksją rozwojową nauczyciel:

- Stosuje metody poszukujące, obserwacyjne i badawcze. Ułatwia to dzieciom przyswojenie wiadomości.
- Poprzez wykonywanie większej ilości prostych doświadczeń, prowadzenie hodowli oraz obserwacji mobilizuje i aktywizuje uczniów do pracy.
- Stosuje zasadę stopniowania trudności oraz „od bliższego do dalszego”, czyli obserwacji i opisu najbliższego otoczenia przez przyrodę Polski aż do przyrody świata.
- Pomija przy ocenie prac pisemnych: nieczytelne pismo, gubienie liter, cyfr, nawiasów, trudności w zapisywaniu liczb wielocyfrowych z dużą ilością zer, luki w zapisie obliczeń, uproszczony zapis, błędy w przepisywaniu, chaotyczny zapis, lustrzane zapisywanie cyfr.
- Nie dyskwalifikuje pracy z powodu złego wyniku arytmetycznego przy właściwym toku rozumowania – ważne jest: jak dziecko rozwiązało zadanie.
- Ocenia wykresy, mapy, rysunki tylko pod względem merytorycznym – z pominięciem oceny za estetykę i staranność wykonania.
- Zapisuje na tablicy obce nazwy.
- Pozostawia większą ilość czasu na naukę trudnych pojęć, symboli.
- Przy zadawaniu zadań przeznaczonych do samodzielnego wykonania upewnia się, czy dziecko rozumie czytany tekst.
- Nie dyktuje tekstu zadań, dziecko dostaje zadanie zapisane na kartce (uchroni je to przed błędnym zapisem danych, nadmiernym pośpiechem, popełnianiem błędów w pisaniu).
- Przygotowuje na kartce zwarte polecenia do pracy grupowej.

VI Postanowienia końcowe

Każdy uczeń ma prawo poprawy przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej niezadowolającej jeśli zdaniem jego lub rodziców ocena została zaniżona. Warunki i tryb postępowania określa statut szkoły.